

Individ- och familjenämnden

- Tid:** Onsdagen den 21 juni 2023 kl. 08:30
- Plats:** KS mötesrum
- Beslutande:** Andreas Lundgren (S), ordförande
Hanna Lundin-Jernberg (L), vice ordförande
Mehrana Bassami (S)
Marikk Henriksson (S) tj. ers. för Leif Berglund (S) §§122-135
Magnus Lindqvist (S) tj. ers. för Marikk Henriksson (S) §§ 122-142
Gisela Lindmark Eriksson (S)
Bo Johansson (S)
Igor Hell (M)
Alireza Mosahafi (M)
Liv Zetterberg (V)
Ahmed Hersi (MP)
Birgitta Nordvall (KD)
- Övriga deltagare:** Se sidan två
- Utses att justera:** Hanna Lundin Jernberg (L), tisdag den 27 juni, kl. 08:00
- Sekreterare:** §§ 122-145
Tilda Molin, nämndsekreterare
- Ordförande:**
Andreas Lundgren (S)
- Justerare:**
Hanna Lundin Jernberg (L)

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Sammanträdesprotokoll
2023-06-21

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ: Individ- och familjenämnden
Sammanträdesdatum: 2023-06-21

Anslaget har satts upp: 2023-06-28

Anslaget tas ner: 2023-07-20
Förvaringsplats: Stadshuset, Skolgatan 31 A, Umeå

Underskrift:
Tilda Molin, nämndsekreterare

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Magnus Lindqvist (S)
Pär Berglund (S)
Greger Knutsson (M)
Linda Lotare (V)
Andreas Sellstedt (V) § 124-145

Tjänstepersoner

Karolina Lundqvist, socialdirektör
Ulrika Gustafsson, kvalitetschef
Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef myndighetsutövning
Annette Forsberg, verksamhetschef IFO
Malin Björkman, verksamhetschef funktionshinderomsorg
Simon Blomberg, ekonomichef
Sara Bäckmark, HR-chef
Maria Hedin, kommunikatör
Marie Thomas, bitr. verksamhetschef §§ 122-128
Victoria Junghagen, vikarierande enhetschef §§ 122-128
Saman Nikmanesh, enhetschef §§ 122-128
Rosa Norberg, nämndsekreterare
Lena Bolin, utredare §§ 125-126
Christina Halleröd, Socialt ansvarig samordnare § 127
Kristina Larsson, processledare §§ 128-129
Erica Bålfors Birgersson §131

§ 122

Diariernr:

Godkännande av dagordning

Beslut

Dagordningen godkänns med följande tillägg:

- Information om rutiner angående hot och hat mot förtroendevalda
- Initiativ från Liberalerna angående boendestöd

Ärendebeskrivning

Alireza Mosahafi (M) ställer en fråga om rutiner angående hot och hat mot förtroendevalda.

Hanna Lundin Jernberg (L) anmäler ett initiativ angående boendestöd.

§ 123

Diariernr:

Anmälan av jäv

Beslut

Ingen ledamot anmäler jäv.

Ärendebeskrivning

En jävig person får varken delta i handläggningen eller beslut av ett ärende.

§ 124

Diariernr: IFN-2023/00003

Ekonomirapporter 2023 - Ekonomirapport maj 2023

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner ekonomirapporten.

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att återkomma med en fördjupning över kommuner som lyckats minska kostnader för placeringar. Återrapport ska ske vid sammanträdet i augusti.

Ärendebeskrivning

Sammanfattning

Individ- och familjenämndens resultat för perioden (-25,4 mnkr) förklaras av funktionshinderomsorg (-1,6 mnkr), gemensamma kostnader (+2,8 mnkr), ensamkommande barn (-1,2 mnkr), försörjningsstöd (+0,7 mnkr) samt individ- och familjeomsorg (-26,1 mnkr). Individ- och familjenämndens nettokostnader (537 mnkr) har ökat med 12,1% (74 mnkr) i jämförelse med 2022. För att ha en budget i balans kunde nettokostnaderna öka med 4,9 % (49 mnkr) vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -25,4mnkr

Gemensamma kostnader

Individ- och familjenämndens gemensamma kostnader uppvisar en positiv avvikelse på 1,7 mnkr.

Den sammanlagda kostnaden för viten ej verkställda beslut uppgår för perioden till 463 tkr.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen beror resultatet (-1,6 mnkr) på flertalet verksamheter och generellt sett handlar det fortsatt om påverkan på verksamhetsområdet i form av minskning av timmar utförda inom hemtjänsten jämfört med budgeterat.

De verksamheter som har störst effekt är hemtjänsten och övriga insatser LSS.

- Hemtjänst +11,0 mnr. Överskottet beror främst på att antalet beviljade timmar varit 67 % av budget och i jämförelse med samma period 2022 har antalet beviljade timmar minskat med 14,1 %. I jämförelse med snittet under 2022 så har hemtjänsttimmarna minskat med 12,8 % till och med maj.
- Övriga insatser LSS +3,2 mnr. Överskottet beror på lägre kostnader för ledsagarservice, avlösarservice och kontaktpersoner.
- LSS-boende -12,8 mnr. LSS-boende uppvisar ett negativt resultat där LSS-boende kvarhåller de volymer som sågs under slutet av 2022. Underskottet beror till stor del på att avsaknaden av platser internt innebär externa köp av platser utanför avtal vilket driver kostnader.
- Personlig assistans LSS. -8,2 mnr. Höga personalkostnader för inskolning inför sommaren driver upp kostnaderna på personlig assistans LSS. Att kommunen ej längre får söka momsersättning för personlig assistans bidrar med en negativ engångseffekt på -2,3 mnr till och med Maj.

Individ- och familjeomsorg

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen (-26,1 mnr) beror framför allt på barn- och ungdomsvården (-20,5 mnr) där behov av konsultstödda familjehem och av extern institutionsvård är fortsatt större än budget med extern institutionsvård fortsätter ligga på de höga nivåer som uppstod under slutet på 2022. Antalet placerade individer har under maj ökat igen samtidigt som dygnskostnaden fortsatt ökat vilket leder till att maj är den månad med högst kostnader någonsin för nämnden. Genomsnittskostnaden per dygn för HVB-placeringar har sedan årsskiftet ökat med 28%.

Verksamheten har fördjupat arbetet med att granska ärenden närmare och hitta gemensamma nämndare med målsättningen att förhindra dessa

placeringskostnader. Detta arbete är tidskrävande och resurskrävande men verksamheten räknar med att det kommer ge resultat på sikt.

Inom vuxna missbruksvården är det ett underskott på (-10,0 mnkr).

Ensamkommande barn

Underskottet inom verksamheten för ensamkommande barn (-1,2 mnkr) beror på högre lokalkostnader än budgeterat.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet resultat för perioden är (+0,7 mnkr) och vid jämförelse med 2022 har antalet hushåll minskat med 7,8 % och ackumulerat utbetalat belopp har minskat med 0,7% (0,2 mnkr), snittbeloppet per hushåll har ökat med 7,7%. Jämfört med maj 2022 har mängden hushåll med försörjningsstöd minskat med 102 hushåll. Den låga kostnader för försörjningsstöd håller i sig med ett lågt inflöde i verksamheten.

Årsprognos

Årsprognosen för 2023 fastställs efter maj till -73,5 mnkr.

Prognosen baseras på att de höga kostnader inom IFO området inte minskat i den takt som förväntats utan mängden placeringarna har ökat och genomsnittskostnaden per placering fortsätter öka. Den fortsatta kostnadsökningen för placeringar kombinerat med ett ökat inflöde av ärenden och mer placeringar driver kostnader som leder till den kraftigt försämrade prognosen.

Att nämnden ej längre får återsöka moms för personliga assistansärenden påverkar prognosen negativt med -6,9 mnkr.

Kostnader för förändrade dygnsvilloregler efter 1 oktober beräknas också ha en negativ inverkan på nämndens ekonomiska prognos med -3,5 mnkr i ett lägsta scenario.

Nämndens beslutsordning

Nämndens ordförande frågar förvaltningen om ytterligare beslut behövs från nämndens sida utifrån rådande ekonomiska läge och ökade kostnader för placeringar.

Socialdirektören svarar att behov av ytterligare uppdrag inte finns just nu då förvaltningen arbetar vidare med långsiktiga och kortsiktiga åtgärder för att hantera underskottet.

Ordförande yrkar att förvaltningen återkommer med en fördjupning över kommuner som lyckats minska kostnader för placeringar. Återrapport ska ske vid sammanträdet i augusti.

Beslutsunderlag

Ekonomirapport maj 2023

Beredningsansvariga

Simon Blomberg, Ekonomichef

Beslutet ska skickas till

Simon Blomberg
Ulrika Gustafsson

§ 125

Diariernr: IFN-2022/00279

Uppföljning tilläggsavtal och verksamhet Kärngården

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner uppföljningen av Personalkooperativet Kärngården.

Individ- och familjenämnden beslutar att ingå ett idéburet offentligt partnerskap med Personalkooperativet Kärngården under perioden 2023-07-01 – 2027-06-30. I överenskommelsen inkluderas all verksamhet som rör träffpunkten.

Ärendebeskrivning

Personalkooperativet Kärngården riktar sig till människor med psykisk ohälsa och målsättningen är att skapa sysselsättning och en meningsfull tillvaro för dessa personer. Verksamheten är inte en biståndsprövad insats, utan en öppen träffpunkt för alla. Ett flertal platser för arbetsträning till de som står långt från arbetsmarknaden erbjuds också. Verksamheten bygger på brukarinflytande och delaktighet och besökarna ska ges goda möjligheter att påverka verksamhetens innehåll och utformning.

Förvaltningens bedömning är att Kärngården utvecklat en ansvarsfull och mångsidig verksamhet under ett och samma tak och som har en flexibilitet att ställa om utifrån målgruppens behov. Många personer ur målgruppen med psykisk ohälsa besöker Kärngården och verksamheten kan erbjuda individanpassade aktiviteter och stöd. Att aktivt arbeta för att bryta social isolering och skapa en mer självständig tillvaro för målgruppen är förenligt med individ- och familjenämndens mål att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Förvaltningen ser det därför som ett naturligt steg för parterna att ingå en mer fördjupad och långsiktig form för samverkan, som ger möjlighet att fortsatt utveckla arbetet för personer med psykisk ohälsa, genom ett Idéburet offentligt partnerskap.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet enas om att föreslå nämnden att besluta i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Yrkanden

Andreas Lundgren (S), Birgitta Nordvall (KD), Liv Zetterberg (V) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan godkänna tjänsteskrivelsens förslag och finner att det godkänns.

Beslutsunderlag

Uppföljning tilläggsavtal och verksamhet Kärngården
Överenskommelse om ett idéburet offentligt partnerskap med
Personalkooperativ Kärngården

Beredningsansvariga

Lena Bolin, utredare

Beslutet ska skickas till

Personalkooperativ Kärngården
Upphandlingsenheten
Lena Bolin

§ 126

Diarienum: IFN-2023/00143

Stöd till personer i utsatthet

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner förvaltningens information rörande stöd till personer i utsatthet och samverkan kring tandvård.

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att återkomma med slutrapport inom 6 månader.

Ärendebeskrivning

Uppsökande arbete:

Förvaltningen har av Individ- och familjenämnden fått i uppdrag att i samband med framtagande av modellen bostad först etablera ett uppsökande arbete mot personer som befinner sig i utsatthet och akut hemlöshet.

Arbetet med att införa Bostad först i kommunen pågår tillsammans med Umeå Stadsmission. Syftet med modellen är att erbjuda långsiktigt hållbara boendelösningar för hemlösa personer med skadligt bruk och beroende och/eller psykisk ohälsa. Deltagarna ska erbjudas bostad utan att krav ställs på att de ska vara redo för att bo. Personen bor kvar i sin lägenhet på samma villkor som andra hyresgäster utifrån hyreslagen och får ta del av ett flexibelt, individanpassat stöd kopplat till boendet. Det uppsökande arbete som ska finnas som en del i Bostad först är koordinerat och kopplat till modellen samt riktat till de personer som får ta del av boendeinsatsen och är inte kopplat till "generellt uppsökande arbete".

Däremot arbetar Umeå Stadsmission uppsökande för att fånga in människor i hemlöshet och utsatthet och de beskriver att det idag finns en systematik i deras uppsökande arbete. Stadsmissionen som på grund av renovering driver sin verksamhet i annan lokal på Mariedal uppger att de

även haft mer intensiva uppsökarinsatser under flyttperioden för att informera om förändringen. Både medarbetare och volontärer på Stadsmissionen är involverade i det uppsökande arbetet som bedrivs. Med start sommaren 2023 kommer Stadsmissionen att utveckla fältarbetet ytterligare med fokus på kvinnor med skadligt bruk och beroende.

Modell kring tandvård:

Individ- och familjenämnden har uppdragit till förvaltningen att återuppta dialogen med ideella organisationer och regionen om det tidigare lagda uppdraget att utforma en modell kring tandvård till personer som befinner sig i utsatthet och akut hemlöshet.

De sociala föreningarna i Umeå kommun erbjuder i sitt dagliga arbete olika typer av stöd till utsatta och där hjälp med myndighetskontakter ingår. Stödet är behovsanpassat och utformas utifrån det som personen behöver hjälp med i sin livssituation. Förvaltningen ser att det finns en gemensam viljeriktning hos kommunens sociala föreningar vad gäller samverkan kring tandvård och redan idag pågår exempelvis informationsinsatser och motivationshöjande arbete inom området. Det kan också handla om att hjälpa den enskilde med att beställa tid hos och följa med till tandläkaren eller hjälp med att söka tandvårdsstöd.

Vad som behöver tas fram är en gemensam rutin för arbetet och dess innehåll. För att ta fram ett förslag på hur form och samverkan skulle kunna se ut har inledande samtal påbörjats med FoU Socialtjänst på Region Västerbotten. Både FoU socialtjänst och Stadsmissionen har i sammanhanget nämnt den tidigare modellen "Tandvård för hemlösa" som bestod av samverkan mellan Folk tandvården, socialtjänsten, Beroendepsykiatri och dåvarande Öppen gemenskap. Erfarenheter och lärdomar därifrån kan därför få vara med som en del i arbetet framåt.

Nämndens beslutsordning

Ordförande finner att nämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beredningsansvariga

Lena Bolin, utredare

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson

Lena Bolin

§ 127

Diariernr: IFN-2022/00276

Motion 14/2022 - Utredning av socialtjänstens handläggning i ärenden om umgängesbegränsning enligt LVU

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig i enlighet med yttrande 2023-03-22 och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Justitieombudsmannen Thomas Norling har i en utredning granskat handläggningen av umgängesbegränsningar i ett urval av landets socialtjänster, den visade på brister i samtliga utvärderade socialtjänster. Den centrala frågan i Justitieombudsmannens undersökning handlar om hur socialtjänsten beaktar principen om barnets bästa.

Centerpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta: Att en oberoende utredning motsvarande JO:s utredning genomförs i vår kommun.

Utredningen ska svara på;

- om utredningarna säkerställer att barnets bästa tillgodoses, utredningarna är adekvata i förhållande till omständigheterna i dom enskilda fallen, utredningarna uppfyller formella krav.
- att utgående från ovanstående granskning ska förslag tas fram om vad som bör göras för att förbättra framtida handläggning.

Förvaltningens synpunkter

Som ett led i det ständiga förbättringsarbetet har ett internt arbete initierats och är i uppstartsfas, som syftar till att säkerställa att barnets bästa beaktas i handläggningen och att det går att utläsa i dokumentationen. Detta görs med innehållet i och resultatet av JO:s utredning som underlag. Det blir en del av det systematiska kvalitetsarbete som nämnden är ålagd att genomföra, till vilket det också finns särskilda funktioner kopplat.

Mot bakgrund av ovanstående avslår nämnden motionen om en oberoende utredning, med hänvisning till att det interna systematiska kvalitetsarbetet kan möta de frågeställningar som anges i motionen.

Arbetsutskottets beslutsordning

Gisela Lindmark Eriksson (S) yrkar avslag till motionen.

Beslutsgång

Arbetsutskottet enas om att föreslå nämnden att besluta i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Ordförande frågar om nämnden kan godkänna arbetsutskottets förslag och finner att det godkänns.

Beslutsunderlag

Yttrande 2023-03-22

Motion från Centerpartiet "Utredning av socialtjänstens handläggning i ärenden om umgängesbegränsning enligt LVU".

JO-beslut dnr. 822-2022 "En undersökning av hur socialtjänsten handlägger ärenden om umgängesbegränsning enligt LVU".

Beredningsansvariga

Christina Halleröd SAS

Erica Bålfors Birgersson enhetschef, enheten för systematiskt kvalitetsarbete

Beslutet ska skickas till

Christina Halleröd

Erica Bålfors Birgersson

Viviann Dannelöv

Kommunstyrelsen

§ 128

Diariernr: IFN-2023/00213

Införande av boendestöd i Umeå kommun

Beslut

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att verkställa insatsen boendestöd i enlighet med Vägledning inför beslut om boendestöd samt beslutsunderlaget Införande av sammanhållet boendestöd i Umeå kommun.

Individ- och familjenämnden beslutar att boendestöd ska vara en avgiftsfri insats för den enskilde.

Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att se över konsekvenser för enskilda med anledning av övergången från beslut om hemtjänst till beslut om boendestöd i syfte att säkerställa att de får sina individuella behov tillgodosedda. Återrapport till nämndens sammanträde i oktober.

Förvaltningen ges i övrigt i uppdrag att förtydliga skrivningen i Vägledning inför beslut om boendestöd på sida 4 av 9 under rubriken 2.3.3 kontaktperson och ledsagning.

Reservation

Igor Hell (M), Hanna Lundin Jernberg (L) Alireza Mosahafi (M) och Birgitta Nordvall (KD) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Arbetet med ett sammanhållet boendestöd har pågått sedan 2016. De senaste tre åren har förvaltningen arbetat aktivt för att personer med behov av boendestöd ska få beslut om boendestöd i stället för beslut om hemtjänst eller beslut om personligt stöd. Boendestödet ska ges till målgrupper som återfinns inom både funktionshinderomsorg och individ- och familjeomsorg.

Beslutsunderlagen syftar till att ge nämnden en grund för att fatta nödvändiga beslut så att förvaltningen kan komma vidare med införandet av ett sammanhållet boendestöd i Umeå kommun.

Beräknad start för verkställande av boendestöd senast 1 april 2024, eller då nytt LOV-avtal för hemtjänst träder i kraft. För de beslut som idag inte omfattas av LOV för hemtjänst kan införandet ske gradvis från och med 1 januari 2024.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Andreas Lundgren (S) yrkar att ärendet går utan eget yttrande till nämnd.

Beslutsgång

Arbetsutskottet enas om att ärendet går utan eget yttrande till nämnd.

Nämndens beslutsordning

Yrkanden

Ordförande Andreas Lundgren (S) yrkar:

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att verkställa insatsen boendestöd i enlighet med Vägledning inför beslut om boendestöd samt beslutsunderlaget Införande av sammanhållet boendestöd i Umeå kommun.

Individ- och familjenämnden beslutar att boendestöd ska vara en avgiftsfri insats för den enskilde.

Nämnden ger förvaltningen i uppdrag att se över konsekvenser för enskilda med anledning av övergången från beslut om hemtjänst till beslut om boendestöd i syfte att säkerställa att de får sina individuella behov tillgodosedda. Återrapport till nämndens sammanträde i oktober.

Förvaltningen ges i övrigt i uppdrag att förtydliga skrivningen i Vägledning

inför beslut om boendestöd på sida 4 av 9 under rubriken 2.3.3 kontaktperson och ledsagning.

Liv Zetterberg (V) och Bo Johansson (S) yrkar bifall till Lundgrens (S) yrkanden.

Ajournering

Mötet ajourneras i fem minuter och återupptas kl. 11:00.

Yrkanden

Hanna Lundin Jernberg (L), Igor Hell (M), Alireza Mosahafi (M) och Birgitta Nordvall (KD) yrkar bifall till tjänsteskrivelsen med tillägg av att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att inkludera boendestöd enligt LOV i kommande förfrågningsunderlag.

Ahmed Hersi (MP) yrkar bifall till Lundgrens (S) yrkanden.

Liv Zetterberg (V) yrkar avslag till Lundin Jernbergs (L) m.fl. yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Andreas Lundgren (S) frågar om han kan ställa Lundin Jernbergs (L) m.fl förslag mot det egna och finner att det godkänns.

Ordförande frågar om nämnden avser godkänna Lundin Jernbergs (L) m.fl förslag eller det egna förslaget och finner att nämnden beslutar i enlighet med Lundgrens (S) förslag.

Beslutsunderlag

Införande av sammanhållet boendestöd i Umeå kommun
Vägledning inför beslut om boendestöd

Beredningsansvariga

Viviann Dannelöv Nilsson, verksamhetschef Myndighet Stöd och omsorg.

Kristina Larsson, processledare Stöd och omsorg.

Beslutet ska skickas till
Viviann Dannelöv Nilsson
Kristina Larsson

§ 129

Diariernr: IFN-2023/00099

Begreppet missbruk bör ersättas med skadligt bruk och beroende

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att initiativet anses vara besvarat.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden skickade i februari vidare nämndsinitiativ "Begreppet missbruk bör ersättas med skadligt bruk och beroende" till förvaltningen för vidare beredning. Nämndsinitiativet anger att förvaltningen får i uppdrag att fasa ut begreppet missbruk på kommunens hemsida samt eventuella interna styrande dokument och riktlinjer och i stället använda sig av begreppet skadligt bruk och beroende. Förvaltningen ska återkoppla en plan på hur detta ska göras samt ge ungefärliga tidsangivelser.

Interna styrande dokument och riktlinjer

Förvaltningen ser att en utfasning av begreppet missbruk är möjlig, men att det kommer att ta lång tid – särskilt när det gäller de rutiner och arbetsverktyg/metoder som finns närmast medarbetarna. Utfasningen påbörjas i övergripande riktlinjer och allmänna dokument, så som överenskommelser och avtal, med start i höst. Detta arbete innebär att riktlinjer och andra dokument ändrar begreppet missbruk till skadligt bruk och beroende vid ordinarie revidering eller avtalsskrivning. Med tanke på avtalstider för avtal och överenskommelser och att riktlinjer inte är ämnade att revideras ofta kan vi behöva upp till två år innan alla dokument är reviderade.

För rutiner och arbetsverktyg/metoder nära medarbetarna kommer utfasningen ta längre tid då mycket är anpassat efter lagstiftningens ordval och där "missbrukare" är en särskild målgrupp för Socialtjänstens ansvar. Detta kan dock påskyndas om den nya socialtjänstlagen tar bort missbruk som begrepp och ersätter det med skadligt bruk. Begreppet "missbrukare"

föreslås i slutbetänkandet "Hållbar socialtjänst. En ny socialtjänstlag" (SOU 2020:47) att utgå och att det i stället i relevanta bestämmelser ska hänvisas till missbruks- och beroendevård.

Kommunens hemsida

När det gäller kommunens hemsida är den uppbyggd utifrån en struktur som Umeå delar med ca 80 andra kommuner i kommunnätverket Funka. Enligt denna struktur ska kommunens hemsida ha en ingångssida som heter "Missbruk och beroende". Funka-strukturen syftar till tillgänglighet för alla och att det ska vara lätt att hitta rätt på kommuners och myndigheters hemsidor. Förvaltningen ser över möjligheten att påverka Funka-strukturen för att ersätta "missbruk" med "skadligt bruk".

Övrig information där missbruk anges på kommunens hemsida är beroende av hur vi inom Stöd och omsorg beskriver och namnger våra verksamheter och detta kan i sin tur vara beroende av olika faktorer. Vissa verksamheter, som Alkohol- och drogmottagningen har redan fasat ut begreppet missbruk, medan andra verksamheter som Barnkraft med stödgruppen BIM (barn till föräldrar med beroendeproblematik) har sitt namn av den metod som används (BIM står för Barn i missbruksmiljöer).

Det är viktigt att ha med sig att mottagaren av information på hemsidan behöver känna igen sig i den information som finns på hemsidan och den information som ges i kontakt med till exempel socialsekreteraren vid exempelvis beslut. Det kan därför krävas en övergångsperiod där begreppet missbruk används parallellt med skadligt bruk för att tydliggöra kopplingen till nuvarande socialtjänstlag då hänvisningar till lagstiftningen görs i exempelvis beslut i individärenden.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet enas om att föreslå nämnden att besluta i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Nämnden enas om att besluta i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, processledare

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Beslutet ska skickas till

Kristina Larsson

§ 130

Diarienum: IFN-2023/00217

Inrättande av enhet eller särskilt team för arbete mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att ej inrätta en enhet eller särskilt team, då behovet av kompetens och arbetssätt kan tillgodoses inom den befintliga organisationen.

Reservation

Hanna Lundin Jernberg (L) och Birgitta Nordvall (KD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen fick i augusti 2022 av individ – och familjenämnden i uppdrag att återkomma om möjligheten att inom myndighetsutövningen inrätta en enhet eller särskilt team inom våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck där specialistutbildade socialsekreterare inom området arbetar.

Beslutsunderlag

Den som utsätts för eller utövar våld i nära relationer eller blir utsatt för hedersrelaterat våld ska mötas av personal med rätt kompetens när ett ärende blir aktualiserat hos socialtjänsten. En del kommunerna i Sverige, har organiserat arbetet genom att inrättat särskilda team för målgruppen Våld i nära relation (VIR). Det finns både för- och nackdel med den specialiseringen. Fördelen är att kommunen har samlat all kompetens kring målgruppen i ett samlat team, där några få har kompetensen i organisationen. Men detta innebär också en sårbarhet då våld och våldsutsatthet förekommer i ärenden inom alla enheter, även om anledning till kontakten med socialtjänsten är en annan exempelvis, beroendeproblematik, f-stöd osv. Skulle det våldet synliggöras under

utredningstid eller under pågående insats skulle då individen behöva byta enhet. Bred kompetens inom området hos alla enheter behövs därför och ett särskilt team bedöms inte heller kunna hantera alla ärenden inom målgruppen, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Hög kompetens och lång erfarenhet att arbeta med målgruppen finns både hos myndighetsutövning och IFO utförarverksamheter. Det har dock varit personalomsättning framför allt hos myndighet och det är viktigt att de som nyanställs får en grundkompetens om målgruppen och att fler medarbetare, utöver de som redan har kompetensen i dag, får en fördjupad kunskap och som kan finnas som specialister för sina kollegor. Som en del i arbetet med våld i nära relation och hedersrelaterat förtryck på myndighet och IFO utförare finns också Centrum mot vålds medarbetare som deltar i Dialogforum våld och i Konsultationsforum hedersrelaterat våld och förtryck. Till de olika forumen kan medarbetare vända sig för att få råd och vägledning om målgruppen.

För att möta upp behovet av att stärka kompetensen hos alla medarbetaren har Yrkesresan som alla nyanställda inom myndighet ska delta i en utbildning som ger vägledning i handläggning av ärenden våld i nära relation. Som ett komplement har Centrum mot våld en grundutbildning om våld i nära relation/ hedersrelaterat våld och förtryck för att alla ska få grundkompetens kring målgruppen. Utbildningen har under våren erbjudits alla som är anställda inom stöd och omsorg och kommer att fortsätta kontinuerligt. En planering sker också för att erbjuda en fördjupad utbildning inom området.

Inom myndighetsutövning pågår ett pilotprojekt som syftar till att samordna insatser och använda den specialistkompetens som finns vid uppstart av nya ärenden. När teamet upprättas kommer den specifika kompetens som det finns behov av, utifrån ärendets karaktär, att samlas i teamet. Därutöver finns möjlighet att konsultera ytterligare kompetens i inledningskedet av utredningen.

Inom ramen för processarbetena vuxna SoL och LVM samt stöd, omsorg och skydd till barn, unga och familj har det påbörjats ett arbete kring våld i nära relation genom översyn av kommunens del av CMV där det kommer att ses över hur uppdraget framåt ska se ut vad det gäller de olika

verksamheterna. I processarbetet för barn, unga och familj finns en aktivitet som ska starta upp kring hedersrelaterat våld och förtryck hur arbetet utförs och vad som behöver förbättras/ förändras.

Förvaltningen bedömer att det finns kompetens och erfarenhet inom myndighet och IFO utförarverksamhet för målgruppen våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. De förbättringsarbeten som sker inom de olika processarbetena kommer att hjälpa förvaltningen att samla kompetens och därmed finns inte behovet av att skapa en ny enhet eller team för målgruppen.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Andreas Sellstedt (V) yrkar att nämnden fortsätter arbetet med att ta fram en form för teambaserat arbete mot våld och hedersrelaterat förtryck.

Andreas Lundgren (S) yrkar avslag till Sellstedts (V) förslag och bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Lundgren (S) ställer tjänsteskrivelsens förslag mot Sellstedts (V) förslag och finner att arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Yrkanden

Hanna Lundin Jernberg (L) yrkar bifall till inrättande av en enhet eller särskilt team för arbete mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Andreas Lundgren (S) yrkar avslag till Lundin Jernbergs (L) yrkande och bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Birgitta Nordvall (KD) yrkar bifall till Lundin Jernbergs (L) förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om nämnden avser bifalla tjänsteskrivelsens förslag och därefter om nämnden avser bifalla Lundin Jernbergs (L) yrkande. Ordförande finner att nämnden bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Beredningsansvariga

Annette Forsberg, verksamhetschef IFO

Beslutet ska skickas till

Annette Forsberg

Viviann Dannelöv Nilsson

§ 131

Diariernr: IFN-2023/00216

Kontrollärenden

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar om struktur för kontrollärenden från och med 2024 i enlighet med ärendebeskrivning i tjänsteskrivelsen.

Individ- och familjenämnden beslutar om struktur och temaområde för kontrollärenden 2023 i enlighet med ärendebeskrivning i tjänsteskrivelsen.

Individ- och familjenämnden beslutar att IFO-utskottet ska vara förstärkt två gånger per år då ersättarna i utskottet också kallas in.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde i juni 2022 antogs en kompletterande arbetsordning för nämnden. I den föreslås IFO-utskottet hantera kontrollärenden mer systematiskt, i lärande syfte samt som en del av det ständiga förbättringsarbetet.

Förslag på planering och struktur gällande kontrollärenden från 2024

- Kontrollärenden lyfts vid två tillfällen per år i IFO-utskottet.
- Fördjupningen i enskilda ärenden sker utifrån i förväg beslutade temaområden, som fastställs i samband med kvalitetsberättelsen och baseras på aktuella områden utifrån ett kvalitetsperspektiv.
- Ärendena väljs ut slumpmässigt, men utifrån fastställt temaområde, och föredras muntligt och aidentifierat för att säkra integritet och inre sekretess. Föredragningen sker utifrån en särskild struktur/mall som tas fram utifrån det beslutade temaområdet.

Detta arbetssätt föreslås gälla fullt ut från 2024, där temaområde kan fastslås i samband med kvalitetsberättelsen.

Förslag kontrollärenden 2023

- Kontrollärenden lyfts vid ett tillfälle

- Då temaområde ej fastställdes i samband med årets kvalitetsberättelse fastställs det av nämnden vid detta nämndsammanträde. *Barnrättsperspektivet* är ett aktuellt område och föreslås vara temaområde för 2023 års kontrollärenden.
- I övrigt samma struktur som beskrivningen ovan gällande 2024.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet enas om att föreslå nämnden att besluta i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Yrkanden

Hanna Lundin Jernberg (L) yrkar att IFO-utskottet är förstärkt två gånger per år då ersättarna i utskottet också kallas in.

Beslutsgång

Ordförande Andreas Lundgren (S) frågar om nämnden kan godkänna tjänsteskrivelsen och finner så.

Ordförande frågar därefter om nämnden godkänner Lundin Jernbergs (S) tillägg och finner så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beredningsansvariga

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Beslutet ska skickas till

Erica Bålfors Birgersson

§ 132

Diariernr: IFN-2022/00266

Val av ny ersättare till individ- och familjenämndens IFO-utskott

Beslut

Individ- och familjenämnden utser Greger Knutsson (M) till ersättare i IFO-utskottet.

Ärendebeskrivning

Birgitta Nordvall (KD) har avsagt sig uppdraget som ersättare i IFO-utskottet. Nämnden behöver därför utse en ny ersättare i IFO-utskottet.

Beslutet ska skickas till

Lönesupport
Individ- och familjenämndens ledamöter och ersättare

§ 133

Diarienum: IFN-2023/00198

Val av ledamot till föreningsgruppen

Beslut

Individ- och familjenämnden utser Greger Knutsson (M) att vara del av föreningsgruppen.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2023-05-24 utsågs ledamöter till föreningsgruppen. En plats lämnades vakant och nu föreslås en ledamot till platsen.

Beredningsansvariga

Tilda Molin, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Föreningsbyrå
Lönesupport
Ledamöter i föreningsgruppen

§ 134

Diariernr: IFN-2023/00034

Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL 2023 - Yttrande till Individ- och familjenämnden Statikrapport ej verkställda SoL

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt SoL.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Från och med 2006-07-01 gäller, enligt 16 kap 6h § socialtjänstlagen, följande beträffande ej verkställda gynnande beslut:

”Socialnämnden skall till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Nämnden skall till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf skall ske en gång per kvartal.”

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2023-03-31

Beredningsansvariga

Tilda Molin, nämndsekreterare

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Sammanträdesprotokoll
2023-06-21

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

§ 135

Diariernr: IFN-2023/00035

Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS 2023 - Yttrande till Individ- och familjenämnden

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt LSS.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunens revisorer.

Ärendebeskrivning

Från och med 2008-07-01 gäller, enligt 28 h § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), följande beträffande ej verkställda gynnande beslut.

”Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Nämnden ska till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf ska ske en gång per kvartal.”

Beslutsunderlag

Statistikrapport LSS 2023-03-31

Beredningsansvariga

Tilda Molin, nämndsekreterare

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Sammanträdesprotokoll
2023-06-21

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

§ 136

Diariernr: IFN-2022/00262

Plan för uppsökande arbete i syfte att öka allmänhetens kunskap om socialtjänstens uppdrag

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

”Plan för uppsökande arbete i syfte att öka allmänhetens kunskap om socialtjänstens uppdrag” är förvaltningens pågående kampanj för att stärka bilden av Socialtjänsten. Kommunikationsbyrån Henson besöker individ- och familjenämnden för att informera om det pågående arbetet.

Nämndens beslutsordning

Nämnden enas om att godkänna informationen.

§ 137

Diariernr: IFN-2022/00014

Sammanträdestider 2023

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att nämndens strategidagar flyttas till en heldag den 5 oktober 2023.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2022-08-24 beslutades att nämndens strategidagar ska äga rum två halvdagar den 5–6 oktober. Nämnden föreslås ändra datumen till en heldag den 5e oktober för att inte krocka med Umeå kommuns ledardag.

Arbetsutskottets beslutsordning

Arbetsutskottet godkänner tjänsteskrivelsens förslag.

Nämndens beslutsordning

Nämnden godkänner arbetsutskottets förslag.

Beredningsansvariga

Tilda Molin, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Ledamöter och ersättare i individ- och familjenämnden
Ledningsgruppen stöd och omsorg

§ 138

Diariernr:

Återkoppling från kurser och konferenser

Ärendebeskrivning

Ledamöter som deltagit i kurser eller konferenser återkopplar till nämnden.

§ 139

Diariernr:

Initiativ från Liberalerna angående boendestöd

Beslut

Individ- och familjenämnden avslår initiativet.

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) med stöd av Igor Hell (M), Alireza Mosahafi (M) och Birgitta Nordvall (KD) lämnar följande initiativ:

”Nämndinitiativ: Erbjud insatsen boendestöd enligt LOV

Allianspartierna står bakom beslutet att införa ett sammanhållet boendestöd, men känner en oro för vilka konsekvenser införandet kan få för enskilda personer om förändringen sker utan respekt för de som under lång tid fått insatsen utförd av externa utförare.

Idag finns flera privata aktörer i kommunen med lång erfarenhet av boendestöd med hemtjänst som insats. De har under lång tid skapat väl utvecklade relationer med sina brukare och om brukarna blir tvungna att få sin insats i kommunal regi och med ny personal kan det leda till förödande konsekvenser. Därför är det viktigt att vi säkerställer att beslutet inte innebär stora negativa förändringar för de som idag har hjälp.

Vidare ställer vi oss frågande till huruvida kommunen har kapacitet att hantera det stora antal brukare som kommer att behöva ha insatsen boendestöd i kommunal regi. Särskilt med tanke på att kommunen idag har en stor kompetensförsörjningsutmaning. Nämnden ska vara medveten om att beslutet som tas idag kan innebära stora konsekvenser inte bara för enskilda utan även för de företag som under lång tid utfört insatserna.

För att förändringen ska ske så smärtfritt som möjligt vill allianspartierna skyndsamt utreda förutsättningarna för att erbjuda insatsen boendestöd enligt LOV. Med tanke på att ett nytt förfrågningsunderlag för LOV kommer upp tidigt i höst är det av yttersta vikt att insatsen boendestöd inkluderas i underlaget. Detta för att underlätta förändringen för de som berörs av beslutet som nämnden tar idag. Därmed kan datum för införandet av ett sammanhållet boendestöd ev behöva flyttas fram.

Alliansens partier yrkar därför:

Att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att inkludera boendestöd enligt LOV i kommande förfrågningsunderlag.”

Nämndens beslutsordning

Yrkanden

Andreas Lundgren (S) yrkar avslag till nämndinitiativet.

Beslutsgång

Ordförande frågar nämndinitiativet ska bifallas eller avslås och finner att det avslås.

Ärenden under handläggning (ej offentliga)

§ 140

Diariernr:

Socialdirektören informerar

Ärendebeskrivning

Socialdirektör Karolina Lundqvist ger information på temat "Hur ska vi hantera kompetensförsörjningskrisen".

§ 141

Diariernr:

Information om rutiner angående hot och hat mot förtroendevalda

Beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att presidiet får i uppdrag att ta frågan vidare med kommunledningen.

Ärendebeskrivning

Alireza Mosahafi (M) väcker frågan om rutiner angående hot och hat mot förtroendevalda samt efterfrågar vilka rutiner som finns när förtroendevalda utsätts för hot och hat. Han efterlyser att det ska vara tydligt vad som gäller när förtroendevald utsätts för olika händelser.

Andreas Lundgren (S) föreslår att presidiet tar frågan vidare.

Beslutet ska skickas till

Individ- och familjenämndens presidium

§ 142

Diariernr: IFN-2022/00076

Riskbedömning och handlingsplan myndighetsutövning

Beslut

Individ- och familjenämndens godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2022-06-22 antogs en handlingsplan inklusive bilagor gällande nämndens arbetsmiljöarbete. Vid sammanträdet beslutades även att planen ska följas upp vid samtliga kommande sammanträden med arbetsutskottet samt var sjätte månad i nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga 6. Stöd vid uppföljning